

XIV. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin vähävarais-
ten oikeusaputoimiston toiminnasta vuonna 1912 oli seuraavaa sisällystä:

Kaupungin vähävaraisten oikeusaputoimistossa oli vuonna 1912 kaikkiaan 6,214 käyntiä, sensijaan että niitä edellisenä vuonna tehtiin 5,908 ja vuonna 1910 4,821. Tähän tulevat lisäksi käynnit, joita kaupungin työväenasiain lautakunnan sihteeri on vastaanottanut kahtena iltana viikossa, jolloin hän on antanut neuvoja asioissa, jotka koskevat toiselta puolen työntekijäin ja toiselta puolen työnantajain tahi julkisten viranomaisten ja laitosten välistä suhdetta ja joita käynntejä kertomusvuoden kuluessa on ollut 272, sensijaan että niitä edellisenä vuonna oli 679, joten siis vuoden varrella on tehty kaikkiaan 6,486 käyntiä 6,587 käynnin sijasta vuonna 1911.

Vuoden eri kuukausien kesken jakautuivat käynnit oikeusavustajan ja oikeusavustajan apulaisen luona seuraavasti:

Tammikuu	(25 päiv.)	539
Helmikuu	(25 ”)	581
Maaliskuu	(25 ”)	512
Huhtikuu	(24 ”)	505
Toukokuu	(25 ”)	543
Kesäkuu	(23 ”)	561
Heinäkuu	(26 ”)	553
Elokuu	(27 ”)	570
Syyskuu	(25 ”)	469
Lokakuu	(27 ”)	503
Marraskuu	(26 ”)	478
Joulukuu	(24 ”)	400

Yhteensä 6,214

Kun toimisto on vuoden varrella ollut avoinna kaikkiaan 302 päivää, tehtiin oikeusavustajain luona niinmuodoin keskimäärin päivässä 20.58 käyntiä, sensijaan että niitä vuonna 1911 oli 19.56 ja vuonna 1910 15.96.

Suurin käyntien luku yhtenä päivänä oli 61.

Alempana esitetyt tilastotiedot näyttävät asiain luvun, laadun y. m.:

Vuoden varrella saapuneita	779
Edelliseltä vuodelta jälellä olevia	34
Yhteensä	813

Loppuun käsiteltyjä:

suullisesti toimitettuja	11
kirjallisesti ”	776
Yhteensä	787

Ratkaisemattomia	26
Kirjallisten toimitusten luku	535
niistä hakemuskirjoja	227

Säätynsä ja ammattinsa mukaan ryhmittäytyivät kävijät seuraavasti:

Työntekijöitä:

miespuolisia	144
naispuolisia	175

Palkollisia:

miespuolisia	16
naispuolisia	228

Käsityöläisiä:

miespuolisia	39
naispuolisia	29

Naimisissa olevia naisia ja leskiä

182
Yhteensä 813

Vuonna 1912 käsitellyt asiat käy laatunsa perusteella ryhmittäminen seuraavasti:

Velvoiteoikeus:

vuokrasopimuksia	12
työ- ja tariffisopimuksia	41
muita saamisioikeuksia	368

Esineoikeus

Perheoikeus

Perintöoikeus

Yleiset verot

Tapaturmavakuutukset

Apukassat

Erinäisiä tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y. m. 84

Pienempiä rikosasioita

55
Yhteensä 813

Tähän tilastoon ei tietenkään ole pantu kaikkia niitä neuvonpyyntöjä, joita vähäpätöisimmissä asioissa on tehty oikeusaputoimistolle.

Käsityksen saamiseksi oikeusaputoimiston työstä selostettakoon tässä eräitä toimistossa käsiteltyjä asioita, joihin ei kuitenkaan käy paneminen erityistä merkitystä.

Muuan kirvesmiehenvaimo ilmoitti oikeusaputoimistossa, että hänen miehensä, joka oli oleskellut neljä vuotta Amerikassa, oli siellä tapaturmaisesti saanut surmansa kaivoksessa sekä että se sikäläinen henkilö, joka oli hänelle ilmoittanut siitä, samalla oli maininnut, että hänen pitäisi saada tapaturmasta vahingonkorvaus. Tämän johdosta nainen kääntyi toimiston puoleen, joka ryhtyi kirjeenvaihtoon tapaturman ilmoittajan kanssa ja lähetti Amerikkaan tarpeelliset asiakirjat. Mikäli toimisto nyttemmin on saanut tietää, on leski viime syksynä saanut 6,000 markkaa korvausta mainitusta tapaturmasta.

Muuan suutarinvaimo mainitsi oikeusaputoimistossa, että hän oli ruokatavaroista jäänyt velkaa 38 markkaa maitomyymälään, joka sijaitsi samassa talossa, missä hän itsekkin asui. Myymäläapulainen oli tämän velan johdosta tullut suutarinvaimon kotiin ja vienyt sieltä erinäistä omaisuutta, jonka vaimo nyt halusi toimiston välityksellä saada takaisin, sekä vaati sitä paitsi edesvastuuta apulaiselle. Asiassa kuultuna apulainen ilmoitti, että hän, jonka on vastattava kaikesta, mitä hän myymälästä antaa velaksi, ei ollut mainitulta suutarinvaimolta voinut saada edellä mainittua saamistaan perityksi, minkätähden hän, hankkiakseen vakuuden, oli ottanut esineet ja katsoi olevansa täysin oikeutettu siten menettelemään. Toimistossa asianomaiset sitten sopivat asian niin, että suutarinvaimo maksoi velkaansa 20 markkaa; loput myymäläapulainen antoi anteeksi sekä luopui tavaroista.

Muuan tehtaalaisnainen, joka kahden muun naistyöläisen kera oli asunut erään ompelijattaren luona, ilmoitti että sen talon omistaja, missä he asuivat, oli ompelijattaren maksamattoman vuokran suoritukseksi pidättänyt erinäisiä heille kuuluvia tavaroita ja vaatteita. Asiassa kuultuna talonomistaja ilmoitti, että ompelijatar, jonka vuokravetka oli 80 markkaa, oli karannut ja vienyt mukanaan huonekalunsa ja tavaransa, jotka oli kuletettu pois palokäytävän ikkunasta, ja olivat työläisnaiset siinä olleet ompelijattaren apuna. Talonomistajan kanssa sovittiin, että hän luoyuttaa hallustaan naistyöläisten omaisuuden, jos he kahdella uskottavalla todistajalla voivat näyttää omistusoikeutensa tavaroihin.

Muuan työmiehenleski ilmoitti, että hänen marraskuun 21 p:nä 1911 kuollut miesvainajansa oli antanut eräälle J. O. K. nimiselle työntekijälle luvan panna hänet niin moneen hautauspurenkaaseen

kuin tahtoi, sillä ehdolla että hän miehen kuoltua maksaa leskelle 500 markkaa sekä suorittaa hautauskulut. Nämä viimeksi mainitut olivat nousseet 200 markkaan, mutta oli J. O. K. maksanut leskelle ainoastaan 50 markkaa. Sittenkun asiassa oli kirjeitä vaihdettu, jolloin J. O. K., joka kielsi lesken tietojen todenperäisyyden, ilmoitti leskelle antaneensa erään hautausapurenkaan vastakirjan, jolla leski sittemmin oli nostanut 200 markkaa, minkä leski tunnustikin, velvoitti raastuvanoikeus oikeusaputoimiston ottamaan haasteen johdosta J. O. K:n maksamaan lisää 300 markkaa korkoineen ynnä oikeudenkäyntikulut. Leski oli ennen haasteen ottamista luopunut vaatimasta hautauskuluja.

Erästä naishierojaa oli hänen ollessaan potilaansa luona erään samassa talossa asuvan virkamiehen foxterrierkoira purrut oikean käden keskisormeen sillä seurauksella, että hieroja oli ollut työhön kykenemätön 25 päivää. Oikeusaputoimistossa tehtiin sittemmin asianosaisten kesken sellainen sovinto, että virkamies maksoi hierojattarelle 70 markkaa.

Eräs viinurinvaimo ilmoitti oikeusaputoimistolle, että hänen miehensä, jonka kanssa hän oli ollut naimisissa 25 vuotta, oli helmikuun 16 p:nä 1910 poistunut kodista ja siitä lähtien asunut poissa sekä koko aikana antanut ainoastaan 15 markkaa vaimon elatukseksi. Saadakseen miehen säännöllisesti antamaan elatusapua valittajalle, pyysi hän oikeusaputoimiston avustusta. Haasteen johdosta velvoitettiin mies maksamaan vaimolle 40 markkaa kuukaudessa sekä suorittamaan oikeudenkäyntikulut.

Eräs yövartijanvaimo kertoi, että hänen miehensä, jonka kanssa hän oli ollut naimisissa 16 vuotta, juopotteli ja riiteli, niin ettei hän enää voinut asua yhdessä hänen kanssaan. Hän tahtoi sen takia lähteä kodista, mutta kun mies kieltäytyi luovuttamasta vaimolle pesästä mitään, oli hän turvautunut oikeusaputoimistoon. Täällä syntyi asianosaisten kesken sellainen sopimus, että he asuisivat erillään toisistaan ja vaimo saisi pitää koko pesän, mutta maksaisi sen velat, kaikkiaan noin 800 markkaa.

Muuan koneenkäyttäjänvaimo ilmoitti, että hänen miehensä oli 9-kuukautisen avioliiton jälkeen ajanut hänet pois kotoa, vieläpä uhannut puukollakin, ellei vaimo poistuisi. Saadakseen pois vaatteensa sekä ompelukoneen, jonka aviopuolisot olivat hankkineet kotiin, kääntyi vaimo oikeusaputoimiston puoleen. Kutsuttaessa saapui mies, joka kielsi milloinkaan uhanneensa vaimoa, ja mainitsi syyksi, miksi hän oli vaatinut vaimoa poistumaan luotaan, että vaimo oli epäsiisti eikä hoitanut kotia, vaan laiminlöi sen eikä kyennyt hoitamaan taloutta. Toimistossa asianosaiset sopivat niin, että vaimo

sai vaatteensa ja ompelukoneen, sillä ehdolla että hän suorittaa ne 50 markkaa, jotka vielä olivat sen hinnasta maksamatta.

Eräs työntekijä oli rakennettaessa huvilarakennusta Kulosaarella loukannut korvansa niin, että hänen työkykynsä lääkärin todistuksen mukaan oli vähentynyt 20—30 %:lla. Oikeusaputoimiston välityksellä saatiin huvilarakennuksen omistaja sitoutumaan työntekijälle maksamaan 25 % täydellisestä invaliditeetistä tulevan vahingonkorvauksen määrästä eli 108 markkaa vuodessa, joka rahamäärä maksetaan neljännesvuosittain huvilanomistajan konttorissa.

Eräs työntekijä ilmoitti, että muuan automobiilin omistaja oli lokakuun 31 p:nä 1912 ottanut hänet omistamansa vuokra-automobiilin ohjaajaksi, luvaten palkkaa 120 markkaa kuukaudessa ynnä prosenttin, sekä että hänen seuraavana päivänä oli täytynyt viedä automobiili korjattavaksi ja hänet sen johdosta oli marraskuun 2 p:nä erotettu toimestaan ja hänelle maksettu palkkaa ainoastaan Smk 4: 25. Saadakseen 14 päivän palkan kääntyi hän oikeusaputoimiston puoleen. Syyksi ohjaajan erottamiseen mainitsi automobiilin omistaja, että ensinmainittu oli kykenemätön automobiiliä hoitamaan. Raastuvanoikeuteen otetun haasteen johdosta velvoitettiin automobiilin omistaja ohjaajalle maksamaan 14 päivän palkka, poislukien ennen saadut Smk 4: 25.

Muuan naistyöläinen ilmoitti, että hänelle oli huhtikuun 27 p:nä 1910 syntynyt lapsi sekä että lapsen isä, joka oli velvoitettu suorittamaan elatusapua, oli marraskuun 16 päivän illalla 1911, naistyöläisen maatessa sairaana eräässä kaupungin sairaalassa, hänen kotoaan vienyttä pois lapsen eikä valittaja ollut saanut selville, minne lapsi oli viety, minkätähden hän hädissään kääntyi oikeusaputoimiston puoleen, joka hankki selvän lapsen osoitteesta.
